

- fényerősítés gondolata $\rightarrow$ lézerek kialakulásán
- 1916 Einstein: anyag + EH sugárzás közti ^{egyensúly} $\leftrightarrow$ hoz indukált emisszió kell
- indukált emisszió: rendezett, koherens folyamat
új hullám u.o. fázisban és irányban
 $\rightarrow$ lézerek

spontán emisszió: rendezetlen, inkohereus

probléma: indukált emisszió kiváltó hullám abszorbeálható

- Einstein 2 E szintű modellje ($E_2 - E_1 = h\nu$)
- $\dot{N} = \dot{N}_0 \cdot e^{-A\tau} \rightarrow$ lehetne, hogy befolyásolja az E_1, E_2 betöltöttsége (N_1, N_2)?
- Boltzmann-eloszlás: csak az E_1 van betöltve, E_2 - üres
magasabb T : az arány nő, de max. $E_2 = E_1$

① $N_1 \gg N_2$

- ha abszorpció: N_1, N_2 kicsit változhat $\rightarrow$ elhanyagolható
- μ : át. gyengítési együttható

② $N_1 > N_2$

- N_1, N_2 betöltöttség kis mértékben befolyásolható $\rightarrow$ kevés atom nagy intenzitás

③ $N_1 = N_2$

- telítődés (abszorpció = emisszió)
- $\mu = 0$

④ $N_2 > N_1$

- fordított betöltöttség v. populáció inverzió
- 2 E szinten min. van szükség az μ -ra

- $\mu < 0$
- több fénz jön ki, mint amennyi beérkezik

- min. 3 E szint: intenzív fénnyel $(h\nu' = E_3 - E_1) \Rightarrow E_3 = E_1$
 $\downarrow$
 $E_3 - E_2$ v. $E_2 - E_1$ közt
(elértartománytól függ)

E -szintek populációjának
megváltoztatására szolgáló

E -beviteli módok $\rightarrow$ OPTIKAI PUMPÁLÁS

- nemcsak optikai úton

Lézerek $\rightarrow$ spec. fényforrás

ASEK: "fényerősítés indukált emisszió révén"
(nemcsak erősítő, elő is állít)

- lézerszuszitátor:

① lézertanyag:

- gáz, folyadék, szilárd (szennyezett kristály, gázkeverék, több E nivós)
- 3 E nivós rendszer (működés feltétele: populáció inverzió)
- felső E szintek körül min. 1 hosszú élettartamú ~ lézernívó
 $\rightarrow$ kicsi a spontán emisszió valószínűsége az alatti E -szintre ($A = \frac{1}{\text{min.}}$)

② pumpálás:

- elektromos áram v. intenzív fénnyel

③ optikai rezonátor (itt helyezzük el a lézertanyagot)

- 2 egymással $\parallel$, azonos optikai tengelyű síktükrök
- biztosítja a visszaverődést és a rezonanciának megfelelő frekvenciaválasztást

- folyamatos:

- pumpálás $\rightarrow$ inverzió.

- spontán emisszió valószínűsége kicsi, de $\neq 0$.

a tén minden irányába fejezhullámok $\rightarrow$ lézertanyagon átadva fel erősödnek
(spontán emisszió)

- nagy része kilép a lézertanyagból és a rezonátorból is...

DE: a rezonátor hosszleghelyén irányába haladó hullámok visszaverődnek $\rightarrow$ lézertanyag: erősödnek

(tükrökön történő reflexió: $\oplus$ visszacsatolás)

- visszaverődés ismétlődése: nő az intenzitás $\rightarrow$ max. telítettségi értékig

- megadott visszacsatolás:

következő indukciós $\rightarrow$ csökken a lézertanyag betöltöttsége $\rightarrow$ $\uparrow$ is csökken $\rightarrow$ erősítés csökkenése

- rezonátor belsejében kialakul az önfenntartó sugárzás

- lézertany kilépése: egyik tükör teljesen, a másik "szat" kb. 99% -ban vissza

- rezonátor melyik frekvenciát emeli ki $\rightarrow$ tükör spektrális tulajdonsága + távolsága (L)

$\downarrow$
azok a frekvenciák, ahol $2L = m\lambda$ (m : egész)
visszaverődés után u.o. fázisban és a kiindulási helyre

- spontán emisszióval kibocsátott fény hullám segítségével működően
beindul $\rightarrow$ indukált emisszió $\rightarrow$ folyamatosan spec. tul. lézertany kibocsátására alkalmas
optikai visszacsatolás

Lézerszállító:

